

LBRIS

We know
books

OCTAVIAN HOANDRĂ

**CUM A MURIT ROMÂNIA.
CUM AM MURIT EU**

E I K O N

Cluj-Napoca, 2010

Cuprins

Cum înțelegem ce citim, cum înțelegem ce trăim?	5
Diavolul pe (alte) dealuri.....	11
Consultări cu activul de scriitori la Neptun.....	14
De ce nu ați fost martir?	18
Viața este în altă parte?	21
„Roșcovanii” politiciii românești	24
Un (alt și același) caz de mutilare	28
Discursul lui Obama către români.....	32
Cum se va salva presa românească?	36
Domnii intelectuali au ales să tacă.....	40
Ce nu-i pot ierta domnului Iliescu	44
În căutarea poporului pierdut.....	48
Cine plătește în România?.....	51
Cui îi e frică de neo-cezarisim?	54
Piuneza din curul ardeleanului	57
Ca o imensă scenă, Transilvania.....	60
Adevăruri care nu se spun sau nu stricați orzul!	64
De ce o votez pe Elena Băsescu	68
Miros de sânge peste România	71
Afară cu nemții din țară!	74
Așa merg lucrurile!	77
Vaginul cu dinți.....	80
Țara bugetarilor nesimțiți	83
Aceleași glasuri, aceleași încăperi	87
Clujul Domnului Anania	90

De ce-i crede lumea pe (anumiți) ziariști?.....	93
Bucuria decesului unui tabloid	97
O politică a vulgarității	100
Cât ne costă ipocrizia.....	103
Cât de muribunzi suntem?	106
Cea din urmă treaptă a decăderii.....	109
Cum rezolvăm „problema maghiară”?	112
Fantoma de la operă	116
Criza e în altă parte.....	119
Avantajele revenirii la dictatură.....	122
Caut partener (emo) pentru sinucidere.....	125
Cine o va jigni pe Herta Müller?	128
Eu, supremul.....	131
Despre președinți, alegeri și alți demoni.....	134
Universitatea ca actor public.....	138
Cum nu trebuie să fie un președinte.....	141
Ce se ascunde în spatele referendumului?	144
Candidați de mână a doua, cetățeni de mână a doua.....	147
Ca în decembrie 1989	150
Nu-l subestimați pe Johannis!	154
Noi, cei care am fost ciuruiți	157
Lăsați „diaspora” să vie la mine... ..	161
Crăciun fericit învinșilor!	164
Editoriale 2010	169
A scrie, a citi.....	171
Atac murdar asupra reformatorilor	175
Am avut, și noi, direcții, am avut și noi elite și politicieni.....	179
Comedianți haitieni, comedianți români	182
La gura sobei, sub aripa codului galben	185

Între Adrian Marino și Marius Oprea.....	189
Adevărul (meu) despre PSD și Mircea Geoană ..	194
„Marea” cultură română, înainte și după Marino	198
Cu adevărat, o țară de netrebnici!.....	202
Ca să nu mai fim considerați proști... ..	206
Arta scriitorului de a ieși curat din latrină	210
Vom putea face din <i>Miorița</i> o pasăre Phoenix?	215
Organizația (secretă) de Compromitere a Marelui Război Prezidențial.....	219
În căutarea stăpânilor	224
Să plecăm, sau nu, din România?	229
Când nu mai avem soluții.....	234
Când Dumnezeu vrea să te piardă... ..	239
Are dreptate dl Băsescu!.....	242
Să mori în sufletul cuiva	247
Dreptul de a visa	251
Mădălina. O moarte care nu dovedește nimic....	256
Fiii risipiți și realitatea unei alte lumi.....	261
Orgasmul tehnic al doamnei Culcer	266
Prietenul meu, defazatul	271
Frica schilodește sufletele	276
Grazie... Grazie tante!	282
Naivitatea, ca o condamnare.....	288
Insuportabila ușurătațe a sufletelor pustii	293
Să ne trăim viața!	298
Cum moare România. Cum murim noi.	303
Indiferența, mai rea decât ura.....	308
Ne dăm pe mâna oricui... ..	313
Varguito.....	317

Cum înțelegem ce citim, cum înțelegem ce trăim?

De șase ani, temele mari ale României, așa cum le văd eu, sunt puține. Despre două dintre ele, pe care eu le-am considerat extrem de grave, am scris aproape în fiecare text pe care l-am publicat în ziarul acesta. Una, pe care cred ca am simțit-o încă de când se năștea, a fost prioritară și de aceea am considerat esențial să trag semnale de alarmă celor care, eventual, aveau dubii. (În treacăt fie spus, e o iluzie să crezi că scriind despre ceea ce consideri a fi greșit într-un anume context – politic, social sau, pur și simplu, al experiențelor strict umane, sufletești –, poți să convingi pe cineva care se situează „de partea cealaltă a baricadei” de propriul tău adevăr.) Este vorba despre momentul „teatrului ieftin” cu așa-zisa retragere din cursa pentru președinția României a dlui Theodor Stolojan. Când mi-am dat seama că dl Băsescu ar putea ajunge președintele țării, am considerat că, dacă s-ar fi întâmplat așa ceva, ceea ce va urma va fi o tragedie pentru România. Acum, la șase ani de la acel moment, viața a arătat că tragedia s-a împlinit, România este o țară distrusă, cu un popor stăpânit de frică, de foame și de disperare. Am continuat în tot acest timp să scriu despre această tragedie, căutând să înțeleg și să aflu, atunci când d-sa a câștigat, incredibil, și al doilea mandat, ce anume a făcut ca această

întruchipare a scelerării să continue să bântuie acest popor mutilat de comuniști, adus în stare să nu mai poată deosebi propriul bine de propriul rău. Nu am fost singurul care am ajuns la concluzia că există oameni mai vinovați decât dl Traian Băsescu pentru faptul că s-a creat posibilitatea ca un om ajuns președinte să fie încurajat și susținut în demersul său înfiorător: acela de a scoate la lumină din acest popor a tot ceea ce are el mai rău și mai murdar. Când violența, ura și mizeria poporului român dădea pe afară din oala istoriei prezente, în hăhăitul întâiului stătător și în zângănitul cătușelor la mâinile dușmanilor politici, marii intelectuali, rușinile cărturărești ale României făceau sluj grețos, în genunchi, pe covoarele groase de la Cotroceni. Ei au fost umerii pe care dl Băsescu s-a cățărat ca să ajungă în poziția de la care a putut să arunce asupra oamenilor ura, sărăcia și deznădejdea. Recent, într-un interviu și într-o convorbire cu unul dintre aceste stafii intelectuale despre care vorbeam mai sus, dna Herta Müller, laureată a Premiului Nobel pentru Literatură, a pus lucrurile la punct. Din cele ce au fost spuse de d-sa, orice minte limpede înțelege că sintagma imbecilă de „rezistență prin cultură” în timpul lui Ceaușescu nu a fost decât modalitatea acestor intelectuali de a-și ascunde propria lașitate și propriul compromis cu un regim totalitar. A fost chiar trambulina care a ajutat aceasta gașca de „boieri ai minții” să poată sări la picioarele unui nou Ceaușescu, adaptat timpului nostru. Mulți dintre cititorii care la început m-au contrazis, în

ultimul timp mi-au transmis mesaje în care îmi spun că acum citesc cu alți ochi textele în care mă refer la fel de critic la același subiect. În ultimul timp, când mi-am dat seama că mulți dintre noi greșim în actele noastre doar pentru că nu cântărim suficient lucrurile și pentru că nu avem curajul să ne asumăm o hotărâre despre care știm că ne-ar bulversa, într-o măsură mai mare sau mai mică, în relațiile cu ceilalți. Doar pentru că nu reușim să sesizăm că o alegere înseamnă chiar drumul pe care ne hotărâm să-l urmăm după aceea. Refuzăm să vedem că avem de pierdut pe termen lung și totuși alegem varianta pe care, deși o avem în sufletul nostru, îi interzicem să apară la suprafață. Temele nu sunt noi, evident. Eu n-am făcut decât să reiau, cu mai puțin talent, ceea ce mari scriitori, filosofi, moraliști și poeți au scris, la vremea lor din același motiv: să dea o mână de ajutor celor care mai au șansă de a nu fi luat DEJA o hotărâre pe care mai târziu o vor regreta sau în sprijinul celor care asistă la trecerea propriei vieți temându-se să ia o hotărâre care le-ar schimba-o în bine. Dar cei mai mulți dintre cei care mi-au scris au fost de acord și probabil că rândurile mele oneste și, desigur, triste, le-au prins bine. Pe alții i-am descoperit mai aproape de mine decât credeam ca ar fi posibil și m-am întristat fiindcă, ocupat fiind, nu m-am aplecat asupra lor cu mai multa atenție. Au fost și câțiva pe care i-am intrigat, care s-au simțit vizați direct și care mi-au reproșat chiar că i-am jignit. Atunci am hotărât că trebuie să mă explic într-un fel: am să le spun celor pe care i-am supărat că rândurile

mele n-au avut altă destinație decât sufletele lor, în încercarea de a-i ajuta să deosebească „întâmplările” proprii vieți, după greutatea și importanța situației asupra cărora au de hotărât; și să nu uite să arunce imaginativ o privire în viitor, ca să știe exact ce înseamnă pentru ceilalți această alegere. Le mulțumesc celor care mi-au transmis că au nevoie de aceste rânduri și să îi asigur că voi fi mai atent la ei, dându-mi seama că, de fapt, ei sunt mai importanți decât cei care le refuză și care acționează doar în virtutea a ceea ce cred că ar fi „adevărul lor” și deci, singurul valabil. Fiindcă trebuie să dai ceva numai celui care are nevoie de acel ceva. Mai ales pentru faptul că, dorindu-și acel lucru, cel în cauza arată că știe care este valoarea nevoii lui, dar și că va ști să prețuiască ceea ce îi dai. Un singur lucru esențial este de cerut și acesta se poate aplica la tot ceea ce înseamnă „parcursul” unui om pe pământ, din momentul când acesta este conștient și are puterea de a hotărî și de a-și asuma soarta, în numele său și, cu siguranță, cu repercusiuni directe asupra altora, până va trăi ultima zi a vieții. Să înțelegem corect și cinstit ceea ce trăim. Și, bineînțeles, să înțelegem corect ceea ce citim...

*

*

*

Sunt dator cititorului cu câteva explicații. Mai întâi titlul acestei cărți poate părea unora ciudat. El este, însă, din punctul de vedere al meu și al celor din generația mea, perfect justificat. Mai

Întâi că România era, dacă e să fim sinceri, în timpul dictaturii lui Ceaușescu, într-o stare de moarte clinică. Ființa națională murea în fiecare zi. Același lucru l-am simțit eu încă din prima zi, în tot timpul în care în fruntea țării s-a aflat dl Traian Băsescu. Aceeași apetență către dictatură, către subjugarea și folosirea în interes personal a instituțiilor Statului, în paralel cu încercarea acestuia de a o distruge pe cea care reprezintă însăși democrația, Parlamentul României. Că acum i se spune „neo-cezarism” sau altfel, adevărul despre cele două morți ale României, la o distanță de 20 de ani una de cealaltă, este acela pe care îl trăim. O putere nelegitimă sufocă România. Un om care a distrus democrația, căruia nu-i pasă decât de conservarea propriei puteri. Un om care a distrus o țară, care a distrus milioane de destine, un om care și-a distrus și propriul partid și destinele unor politicieni onești, dar, mai ales, viețile unor români prea puțin pregătiți să recunoască lupul din blana de oaie, prea înfricoșați ca să schimbe actuala stare de lucruri. O Românie în colaps, la limita de jos a subzistenței, o Românie ajunsă în epoca arestărilor și judecăților de noapte ale anilor cincizeci, o țară revenită la frica de a vorbi la telefon, pentru a nu fi ascultați și înregistrați de serviciile secrete, ca în timpul „epocii de aur” a lui Ceaușescu.

Aveam obligația să public această carte. Pentru toți cei care cred că a trăi sub două dictaturi într-o singură viață este prea mult. Pentru toți cei care

au crezut și mai cred în democrație. Pentru toți cei care conștientizează că nu au de trăit decât o singură viață și nu pot pleca grumazul în fața fricii.

Pentru tot acest popor mut, care nu a învățat încă să trăiască în modernitatea Europei și care încă nu știe că puterea stă în el. Pentru jurnaliștii care nu s-au obișnuit să lingă puterea și să facă sluj. Pentru toți cei care nu-și ascultă propriile inimi și care hotărăsc fără să se întrebe ce rămâne în urma lor după asta. Pentru toți aceia care chiar dacă nu acum, dar, cu siguranță, peste un timp mai lung sau mai scurt, vor înțelege în adâncul propriei ființe fiecare cuvânt din modestele mele texte publicate aici.

Octavian Hoandă,
Cluj, 6 octombrie 2010

Diavolul pe (alte) dealuri

Ziua, 12 februarie 2007

Nu s-a născut, probabil, până acum un prozator de talia lui Cesare Pavese, nici a lui Márquez, sau, poate că nu au fost destul de „bolnavi” pentru a imagina un sat așa cum sunt astăzi acele aglomerări umane din preajma Roșiei Montane. Că se numesc Abrud, Geamăna sau Roșia Montană, aceste zone rurale în care viețuiesc oameni, unele mai mari, (Abrud), altele doar cătune (Geamăna), sunt toate străbătute, parcă, de prezența apăsătoare a Diavolului. O să vi se pară o judecată prea aspră, dar dacă admitem că Diavolul poate lua infinite înfățișări, dar și faptul că Scaraoțchi este prezent mai ales în detalii, atunci nu este loc de îndoieli. De cum ai pus piciorul în Roșia Montană, înțelegi că Diavolul-șef nu poate fi altul decât Gabriel Resources. Banii pe care unii săteni i-au luat vânzându-și proprietățile (aduși special de la bănci în saci transparenti, din plastic, în hârtii mici, de zece mii și dați ziua, la amiază, cu tam-tam mare! Al Naibii detaliu, nu?), au aruncat în aer liniștea din sufletele tuturor, împărțindu-i în trei tabere: cei care au vândut, cei care mai așteaptă ca prețul oferit de canadieni să crească și cei câțiva care nu vor să-și lase morții din cimitir acoperiți de valurile de steril. Restul componentelor acestui sumbru peisaj, care n-are

nimic în comun cu satul tradițional românesc, sunt doar alte „amănunte”. Tot ale Diavolului. Sărăcia și mizeria, decadența, delăsarea tronează peste tot. Un amestec sinistru de paragină și încropeală stropită din belșug cu tradiționala țuică face peisajul să fie, chiar în cel mai scânteietor soare, de un gri cu tușe groase de negru. Un imaginar colectiv mistic al locuitorilor este tot ce mai lipsea ca această imagine tremurată să fie un tablou complet. Personaje tragice caută, în liniștea de mormânt a satului, explicații ireale pentru acțiunea sau inacțiunea lor. Un curcubeu apărut din senin deasupra unui grup de oameni care nu vor să-și vândă casele canadienilor este tradus ca un semn de încurajare al lui Dumnezeu. Chipul Diavolului descoperit cu lupa în fotografia reprezentând un sătean ce-și „petrecea” în sicriu ultima lui zi în mijlocul familiei (familie blestemată cu apa în care a fost spălat un mort), condamnată de neamurile hâtre la pieire tot din cauza unei bucăți de pământ. Un preot bătrân, venit să slujească la cimitirul satului, căruia i se face rău în mijlocul slujbei, din cauza blestemului aurului. Istории macabre despre cei care au luat bani de la Gabriel Resources: toți cei care și-au cumpărat mașini au avut accidente groaznice, alții au murit „în străini”, acolo unde s-au mutat, alții s-au îmbolnăvit de boli incurabile, misterioase. Alți patru-cinci s-au spânzurat „cu banii în buzunar”, tot din cauza unui ipotetic blestem. În realitate, cu sumele oferite nimeni nu s-a căpătuit. Au schimbat o sărăcie mută și slută, mai tihnită, în orice caz, cu

una mai plină de griji amare. Accidentele au fost doar banale tamponări, bolile aceleași ca în toată lumea, iar spânzurații ajunși la capăt din cauza certurilor din familie și a alcoolismului. Ce frumoase par „Satele tale” ale lui Pavese, ce minunat este Aracataca lui Márquez, ce duios-melancolic pare Humuleștiul lui Creangă... E greu să afli dintr-o simplă privire care este faptul ce a dus la degradarea, sub toate aspectele, a satului românesc. Iar Gabriel Resources nu poate fi scos drept singurul vinovat. Nici cei patruzeci de ani de comunism care au ruinat sufletul țăranului. Poate că e chiar Diavolul care a plecat din Santo Stefano Belbo, de pe dealurile lui și s-a aciuat la țară, în România...